

Výbor pro sociální politiku: Praktický návod pro školy podpoří ve vzdělávání nově také děti s epilepsií

29.5.2025 - | Senát PČR

„Jsem hrdý na to, že se Senátu daří pokračovat v řešení problémů, které se týkají škol a dětí se zdravotními obtížemi. Cílem těchto kroků je zajistit, aby všechny děti měly přístup ke kvalitnímu vzdělání a aby byli v klidu nejen žáci samotní, ale i jejich rodiče a učitelé,“ řekl předseda Výboru pro sociální politiku Lumír Kantor.

„Navazujeme na úspěšnou metodiku k diabetu přijatou loni v září a přidáváme další důležitou oblast zaměřenou na žáky a děti s epilepsií, kteří tvoří druhou nejpočetnější skupinu chronicky nemocných ve vzdělávacích zařízeních. Děti s chronickým onemocněním mají právo plnohodnotně studovat a být součástí školního kolektivu. Když učitelé vědí, jak reagovat, děti se zdravotním znevýhodněním získají jistotu a cítí se přijaté,“ řekla Klára Š. Laurenčíková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

Metodika vytváří základ pro různá chronická onemocnění, postižení či znevýhodnění, jejichž specifika jsou rozpracována v přílohách. Návod, který se týká dětí s epilepsií, tak nově přibyl k již existujícímu pro děti s diabetem. Ten byl prezentován v horní komoře Parlamentu v září 2024.

*„Při zápisu nám bylo řečeno, že škola zásadně odmítá podávání SOS medikace a nutná rektální forma je naprosto nepřipustná. Vedení opakovaně vysvětlovalo, že podání léku by mohlo mít právní následky pro personál. Přitom je pro našeho syna podání SOS medikace zcela zásadní,“ konstatoval jeden z rodičů v rámci odborného psychosociálního poradenství **Společnosti E**, která se zabývá advokační prací, odborným sociálním poradenstvím a preventivní prací přímo ve školách.*

Se souvisejícími podněty se setkává také právnička Kanceláře veřejného ochránce práv **Lucie Obrovská**: *„Jsme rádi, že jsme se mohli podílet na vytvoření jasnějších pravidel pro školy, často totiž chybí osvěta a vzájemná komunikace. Školy touto přílohou Společného sdělení získají jasnější pravidla pro svůj postup, což je důležité pro zajištění podpory dětí s epilepsií a ochranu jejich práv.“*

Na řešení problematiky se dlouhodobě podílí pracovní skupina se zastoupením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva zdravotnictví, Kanceláře veřejného ochránce práv, odborných společností České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČLS JEP), 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni (ZČU), Úřadu veřejného ochránce práv, patientského spolku EpiStop a patientských organizací Společnosti E a Epicana. Pracovní skupina byla koordinována českým Senátem na úrovni jeho výborů a Úřadem vlády.

„Dokument je příkladem výborné meziresortní spolupráce a představuje teprve začátek – je nutné navázat dalšími kroky, jako je vzdělávání učitelů a dalších profesí, které přicházejí do kontaktu s dětmi s epilepsií. Máme společně plán, jak toho dosáhnout,“ řekl Přemysl Jiruška, předseda EpiStop a vedoucí Ústavu fyziologie 2. LF UK.

„Smyslem aktivity je zajistit dětem s epilepsií bezpečnou školní docházku. Součástí dokumentu jsou i informace o principech první pomoci při epileptickém záchvatu, jejíž součástí je podání tzv. záchranné medikace, tedy léků určených k zastavení probíhajícího záchvatu. Léky může podat jakýkoli zaměstnanec školy, pokud je to doporučeno v individuálním plánu zdravotní podpory dítěte s

*epilepsií, na jehož tvorbě se podílí jeho ošetřující lékař,” dodal **Pavel Kršek**, předseda České ligy proti epilepsii ČLS JEP a přednosta Kliniky dětské neurologie 2. LF UK a FN Motol.*

Příloha č. 2 ke Společnému sdělení MŠMT a MZ nabízí školám konkrétní postupy, jak vytvořit prostředí umožňující dětem s epilepsií plnohodnotnou účast na vzdělávání a školních aktivitách. Zdůrazňuje, že děti s epilepsií nemají být bezdůvodně vyčleňovány a že případná omezení jejich činnosti musí být vždy podložena odborným lékařským stanoviskem.

„Dosud se přístup k dětem, které s ohledem na své zdraví potřebují dohled či podporu ve školách či školkách, tolik různí. Přitom obava či strach škol či školských zařízení z odpovědnostních následků při poskytnutí zdravotní podpory dětem je z velké části neopodstatněná. Mnohdy stačí ubezpečení daného zařízení, že není třeba se obávat zdravotní podpory poskytnout. Doufám, že tomu přijatý materiál napomůže,” komentovala **Kamila Šrolerová**, právnička Společnosti E.

Květa Janoušková, manažerka centra EpiReC a spolku EpiStop, uvedla: *„Věříme, že tímto dokumentem pomůžeme nejen situaci dětí s epilepsií a jejich rodinám, ale především školám v České republice tím, že získají přehled o správném postupu první pomoci, včetně současných možností využití záchranné medikace pro laické podání. Spolek EpiStop pravidelně pořádá pro učitele a trenéry všech stupňů škol vzdělávací kurzy Epilepsie, škola a sport, kde se pedagogové mohou seznámit s problematikou epilepsie a první pomoci podrobně, a vytváří plán podpory pro své žáky a studenty s epilepsií ve spolupráci s odborníky z Centra pro epilepsii Motol.”*

Součástí doporučení je zejména:

- tvorba individuálního plánu zdravotní podpory dítěte s epilepsií, který obsahuje informace o typu a projevech záchvatů, pravidlech dohledu, podmínkách podání léků a postupech první pomoci
- možnost podávat jak pravidelnou, tak záchrannou medikaci (tj. léky určené k zastavení probíhajícího epileptického záchvatu) dětem ve školním prostředí, pokud je to součástí dohodnutého plánu
- nastavení dohledu nad dítětem ve školním prostředí, včetně mimoškolních aktivit
- informace o poskytnutí první pomoci při epileptickém záchvatu podle jednoduchých, školám dostupných pokynů
- vymezení situací, kdy je třeba volat zdravotnickou záchrannou službu (například při prvním záchvatu, delším trvání záchvatu, kumulaci záchvatů či po vážném poranění)

Společné sdělení a jeho přílohy slouží jako metodický výklad platné legislativy. Nezavádí nové povinnosti, ale pomáhá školám a školkám bezpečně a správně postupovat v reálných situacích. Metodika školám doporučuje spolupráci se zákonnými zástupci a ošetřujícími lékaři při přípravě plánu podpory a klade důraz na to, aby všichni pracovníci školy znali základní zásady první pomoci při epileptickém záchvatu včetně podání záchranné medikace. Obojí je povinností každého zaměstnance školy a není vázáno na zdravotnické vzdělání. Včasné podání záchranné medikace při záchvatu může dětem s epilepsií zásadně pomoci a předejít vážným zdravotním následkům.

Kontakt pro média: Petra Schwarz Koutská, PR a média zmocněnkyně pro lidská práva, tel.: 731 606 854, mail: petra.schwarzova@gmail.com

<https://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=3902>